

ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds (M. Andersen), men hvad jeg kunde have at sige dertil, skal jeg forbigaa indtil videre og begynde med at svare paa den Slutning, som vi nu hørte af den høitærede Kultusminister. Den var i mine Dine meget interessant, thi jeg siger ikke for meget, men betegner vistnok hans Tanke rigtig, naar jeg siger, at den indeholdt, hvad man kalder, Krig paa Liv og Død, eller om man hellere vil, Krig paa Kniven. Det gik fuldstændig klart frem af den ærede Ministers Slutningsbemærkning, at det skal være Oplysning paa Oplysning, og den ærede Minister haaber da, at Folket saa nok skal komme til Oplysning, idet han mener, at det nu for Tiden er vildledt og derfor ikke med uheldet Blik kan se paa Sagen; det vil først kunne ske efter en Oplysning. Ja, dersom det Middel, som Ministeren nu siger, at han vil bruge, vil klare Stemmningen og opløse en hel Del af dem, der nu ikke kunne se uheldet paa Sagen, saa vilde hans Tanke være rigtig; men jeg har en anden Opfattelse, den nemlig, at de Allersleste, der overhovedet give sig af med en Smule Politikk, som ikke ere døde for det politiske Liv, ere fuldstændig paa det Rene med, hvorom Striden dreier sig; de have godt set, at vi have siddet her Aar ud og Aar ind, uden at bringe en eneste Lov frem, der gav et Udbytte, som jeg havde nær sagt, var værd at rejse sig op for. Jeg tror, at det er gaaet de fleste af mine Modstandere, som det er gaaet mig, at det første Spørgsmaal, vore Vælgere gjøre til os efter en endt Sessjon, er dette: Hvad have I faaet færdigt, og at jeg da desværre for flere Sessjoners Vedkommende har maattet svare: Intet eller saa godt som Intet med Undtagelse af Finantsloven, nogle Revisionslove og nogle Kontorholdslove osv. Det maa imidlertid virke sløvende og nedslaaende paa Befolkningen, naar det ser os sidde her det ene Aar efter det andet i 6 a 7 Maaneder, og vi derpaa komme hjem med den Bested: Vi have Intet udrettet. Saaledes er Stillingen, og dette er Grunden, hvorfor jeg har været med til at sætte mit Navn paa den samne Liste som de andre 52; men denne Stilling har for mig været overordentlig pinlig. At Ministeriet og dets Venner mene, at denne Fremgangsmaade ikke er rigtig, kan jeg godt forstaa, jeg har aldrig ventet Andet; men hvad jeg mindre kan forstaa, er den Eksisten Lærdomme, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) er saa overordentlig rig paa; thi det interessante Foredrag, som vi hørte idag, ubemærkede sig især derved, at det var en splinterny Lærdom, han prædikede for os. Jeg er nemlig overbevist om, at Enhver, der vil ulyetlige sig med at slaa op i vore Grundlovsforhandlinger i 1865 og 66, vil finde, at de Lærdomme, som det ærede Medlem dengang gav os med Hensyn til Folkethingets Stilling, vare af en ganske anden Art. Jeg og mine Venner gjorde dengang al den Modstand, der stod i vor Magt,

mod den Grundlovsforandring, som det desværre lykkedes ham og hans Venner, hvortil Regjeringen maatte regnes, at faae sat igjennem, idet vi meget godt forudsaa, hvor hæmmende den vilde være for den Frihedsudvikling, som vi ansaa for rigtig for det danske Folk. Da hørte vi disse Lærdomme ikke alene fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, men ogsaa fra hans Venner. De sagde imidlertid bestandig, at der ingen Forandring vilde ske med Hensyn til Lyngdepunktet i vor Forfatning, idet det ligesom hidtil kom til at ligge hos Folkethinget, og at der i Grunden ikke var Tale om at foretage den fjerde Forandring i Sunigrundloven med Undtagelse af en ganske lille Smule Forandring i Henseende til Valgene til Landstthinget. Det staaar ganske klart for mig, og jeg kan godt huske, at man sagde, at dette skete for at tilfredsstille og berolige nogle Misforstøiede, vi kunde jo sagtens gaa ind derpaa, vi voffede ikke Folkethingets Stilling det mindste, det skulde ligesom hidtil danne Lyngdepunktet. Men hvorledes lyder det nu? Hvor ligger Lyngdepunktet? Er det ikke Landstthinget, Landstthinget og atter Landstthinget, som vi i det Uendelige høre udviklet, og som de ærede Herrer holde os for Die, at vi skulle tage Hensyn til? Nu vel, lad gaa, jeg underkjenner ikke Landstthingets Betydning, paa ingen Maade; det er jo paa mangfoldige Maader en ligeberettiget Repræsentation ved Siden af os, det er fuldkommen rigtig. Men have vi da ikke en lige saa god Ret til at sige, at Landstthinget skal tage tilbørligt Hensyn til Folkethinget? Dette forekommer det mig, ligger meget nær, og naar den Lærdom dengang var rigtig, at det konstitutionelle Livs Lyngdepunkt skulde ligge hos Folkethinget, saa finder jeg det naturligt, at Landstthinget og Regjeringen nu skulle tage det tilbørlige Hensyn til Folkethinget. Naar man nu ikke kan negte, at der her er et Flertal tilstede i Folkethinget for den Tanke, som jeg udtaler mig for, hvorfor saa ikke tage tilbørligt Hensyn til os? Man holder os Landstthinget for Die; men hvorfor da ikke indvirke paa Landstthinget for at faae det til at høre sig for os, hvorfor da ikke faae det til at gaa ind paa det Laalmod, de Dyder, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds fremskillede i sit Foredrag i de heilige Former og liflige Talemaader, der endnu klinge i mine Øren, og som han udviklede med en Beltaalshed, der ikke alene var smukt formet, men hvori der laa Udtryk om Eftergiveness, Bøielighed og Forsonlighed? Det er skjønne Dyder, og dersom det ærede Medlem blot een Gang af hundrede vilde søge at gjøre dem gjældende her i denne Sal ved sine Handlinger, da skulde jeg glæde mig meget derved; men det er den store Feil, at vi faae saa mange heilige Formaning om, at vi skulle være saaledes og saaledes, men uagtet jeg har siddet ikke saa saa Aar og lyttet med spændt Opmærksomhed,